

Doina MODOLA

Adevărat magician și maestru

Miriam Răducanu are puterea de a fascina interpreți și spectatori, transformând trupul viu într-un instrument narativ sugestiv. Cultura, cunoașterea, rigoarea, gustul, competența stilistică îi situează arta undeva la frontiera între dansul ritualizat, dansul situațional și dansul tematic. Artista ocrește în sufletul ei mare, în inepuizabila capacitate de creație un univers, o lume, *Lumea lui Miriam – Gente de Miriam* (așa cum se intitulează spectacolului creat de ea în 1991, la Milano – orașul lui Giorgio Strehler – la invitația lui Gheorghe Iancu, elev al său, devenit prim-balerin în Italia). Având vocația întemeierii și dăruirea fără precupețire a maestrului care nu predă, ci *inițiază*, transmite o învățătură de taină, vie, imposibil de comunicat altfel decât direct,

spiritual, prin contagiune pură, Miriam Răducanu a avut în decursul celor patru decenii de artă vocația rară a întemeierii și construcției – instituționale, artistice, creatoare.

Numărându-se printre fondatorii Liceului de Coregrafie din București, a format, ca profesoară și directoare, generații de balerini. Apoi, în urma absolvirii Facultății de Teatru, promoții întregi de actori (la catedra de Arta actorului, mișcare scenică și dans).

A avut o prodigioasă activitate în teatru și dans, ca interpret și creator, organizator, om de cultură. A realizat mișcarea scenică în spectacole semnate de Radu Penciulescu, Cătălina Buzoianu, Mihai Măniuțiu, Alexandru Dabija și în filme turnate de regizorul Mirel Ilieșiu.

A organizat la Teatrul „Țăndărică” *Nocturnele 9 ½ vreme*

de un deceniu, în ideea interferenței artelor, antrenând muzicieni, actori și dansatori de prestigiu și întreprinzând lungi turnee în străinătate (Belgia, Anglia, Italia, Liban, Ungaria, Germania, China, Tunisia etc.). A jucat ca actriță la Teatrul „Nottara” (actualul Teatru Mic).

A dansat în recitaluri, create cu aceeași vocație a interferențelor artistice, la Muzeul de Artă, Muzeul „Zambaccian”, Muzeul „Stork”, Palatul Mogoșoaia. Ultimul recital, susținut ca interpretă a fost, în anii '80, *Maria Tănase și alte portrete*. Tot atunci a creat spectacole de *Poezie și dans* la Teatrul Național și Teatrul „Nottara”, la Teatrul „L.S. Bulandra” și la Odeon – în București.

În 1991, a realizat spectacolul *Pe teme de jazz* la Compania Orion Balet București, condusă atunci de Ion Tugearu.

După 1990 a continuat activitatea didactică în învățământul superior, ca profesoară la Universitatea de Artă Teatrală și Cinematografică „I.L. Caragiale”, apoi la Universitatea Ecologică.

Nimic din ceea ce se petrece în fața ochilor, în spectacolele

lui Miriam Răducanu, nu e gratuit. Artista rostește și se rostește mereu prin trupuri, aerându-le, infuzându-le impulsul zborului și plesnetul materialității, vocația transformismului, politropia infinitei căutări.

Miriam Răducanu transformă în artă tot ce atinge. Ca un Prospero, ea dirijează și generează artiști. Un curs de mișcare scenică poate deveni un uluitor spectacol, ca acest fermecător *Caleidoscop*, 1999. Miriam Răducanu are vocația unui *dincolo*, exprimat cu uluitoare candoare. Și o nostalgie a trecerii timpului care amintește de Giorgio Strehler. Suflul neființei, curat, de aer, vibrează peste umorul mereu proaspăt, mereu cuceritor. Părând că punctează doar mișcarea, Miriam Răducanu reîntronează dansul, restituindu-i toată energia, bine condusă a sensului.

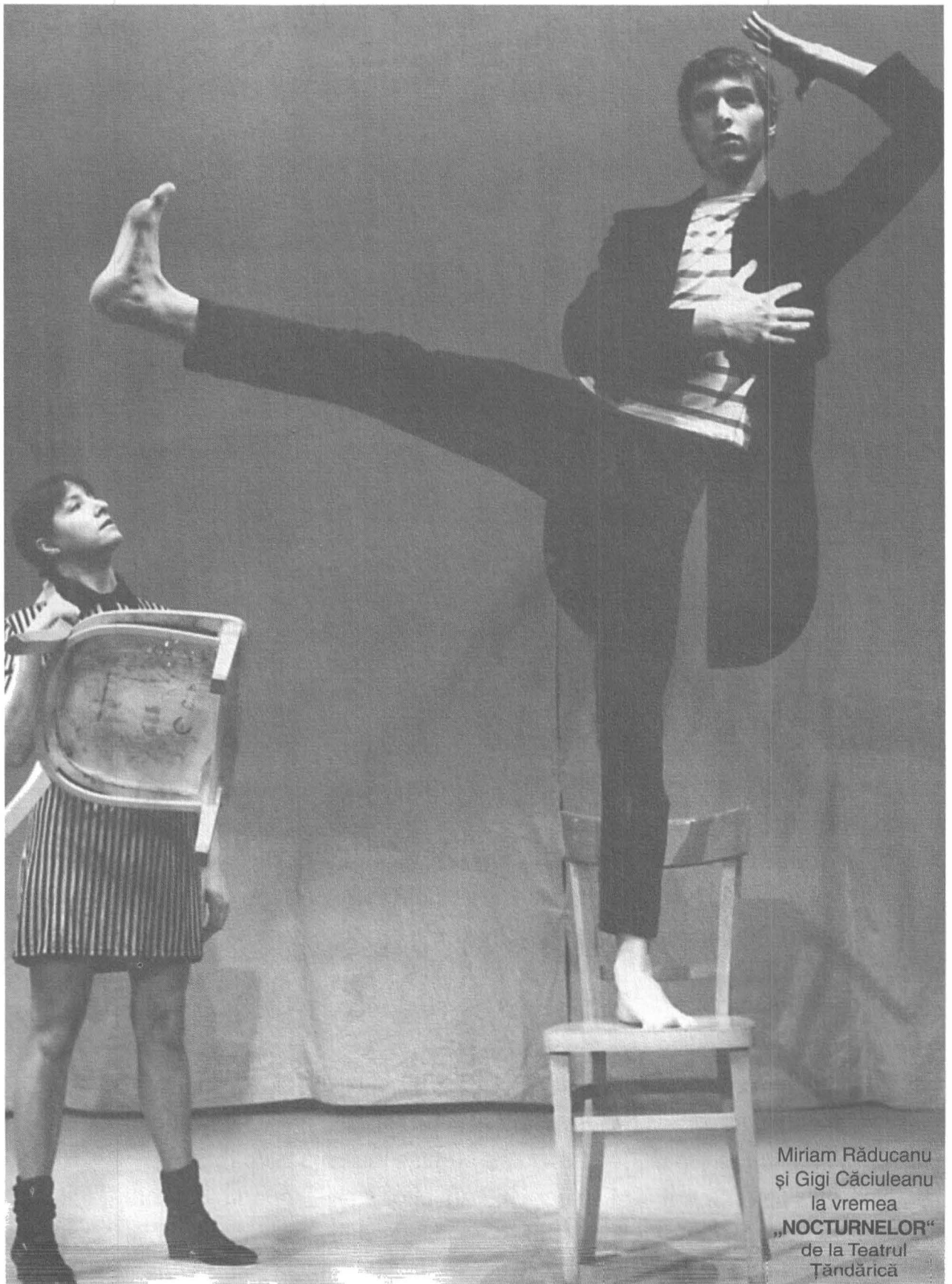
În cele nouă secvențe (realizate cu studenții anului IV al Facultății de teatru de la Universitatea Ecologică): *Songuri de Bertolt Brecht* (muzica Kurt Weill), *Reportaj pe stradă* (muzica Charlie

Mingus, Alin Constantin), *La paradă* (muzica D. Șostakovici), *Un fel de show* (muzica D. Șostakovici), *Din Bucureștiul de altădată* (Muzica Jean Moscopol), *Scherzando* (muzica G. Rossini), *În ritm de jazz* (cântă Ella Fitzgerald și Louis Armstrong), *Un vals de demult* (muzica D. Șostakovici), *Copilărie* (la trompetă Constantin Gheorghe), se demonstrează școala înaltă, simplitatea pretextului – *étude*, în sensul cel mai elementar – devine inițiere a limbajelor muzical-coregrafice-teatrale. Reîntoarsă la surse Miriam Răducanu conduce exersarea – cu elemente foarte simple – a raporturilor paraverbale. O pălărie, un furou, un pantof, o etolă, o fustă, un maiou – accesorii modeste de școală – instituie exerciții de stil. Induc mișcare, o *anumită* mișcare, din care se naște epoca, stilul particular, personajul, conflictul, situația și se mențin în aria circumscrisă cu grație, adevăr, justificare dramatică.

Sub bagheta ei, tinerii licențiați, Manuela Alionte, Ștefan Aruxandrei, Florin Bejenaru,

Clara Flores, Ovidiu Nădejde, Iulia Siia, Dana Teodorescu, Luminița Vâlcu, Dan Vulc transformă studiul relațiilor fundamentale ale atitudinii, mimicii, gestului, dinamicii mersului, proximității cu rolul, costumul, accesoriul, muzica, zgomotul, cuvântul, cântul, situația în mici intrigi ce încheagă raporturile de grup și exersează capacitatea de transfigurare. Hotărât, mica trupă, alcătuită din cinci fete și patru băieți, a demonstrat o bună pregătire artistică și fizică, validând instituția care i-a pregătit (decan: doamna Lucia Mureșan).

Jovial și nostalgic, readucând parfumul „micului Paris” și itinerarul retrospectiv al vieții, spectacolul a devenit un carusel al stilului, un poem al timpului, al trecerii, al nostalgiei, în care desenul tandru, umorul cald, situațiile ingenioase, comentariul acidulat generau, creau emoția pură și limpiditatea catartică, care sunt semnul artei adevărate. Seninătatea și bogăția interioară, marele dar al creației, semnalau tinerețea unei arte înalte de a face... artiști.

Miriam Răducanu
și Gigi Căciuleanu
la vremea
„NOCTURNELOR”
de la Teatrul
Tândărică